

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: **VIÉKEN:**
Egy hóra. . . . . I kor. Egy hóra. I kor. 50 Hfl.
Negyedévre 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

Kibontakozás.

Debrecen, augusztus 25.

Egy idő óta mind sűrűbben esik szó a kibontakozásról. Hol az ellenzék köréből bukkan föl a normális állapotok helyreállításának valamely terve, hol a kormánynak tulajdonitanak olyan szándékot, hogy erélyes intézkedéssel, esetleg a Ház feloszlatásával veti végét a felfordult parlamenti helyzetnek. Az ilyen híresztelésnek nincs azonban komoly alapja, csupán tüneti érdekessége van, amennyiben arra mutat, hogy az ellenzék maga is beleunt már a sivár technikázásba, magára nézve is károsnak ismeri föl az obstrukciósziulte bonyodalmat s az abból kivezető utat őszintén és komolyan keresi és óhajtja.

Nem is lehet más az ellenzék valódi érzése, midőn látnia kell, hogy a közvélemény napról-napra mind haragosabban zudul föl ellene, hogy magatartását élesen, kiméretlen szóval ítéli el az olyan törvényhatóságok is, amelyek annakidején ugyancsak kivették részüket a nemzeti ellenállásból, hogy ellenzéki választókerületek is bosszusan és szégyenkezve nézik a törvényhozásba küldött képviselőik méltatlan és áldatlan működését.

De ha ekként a kibontakozáshoz az ellenzék részén van is némi hajlandóság, az eddig szóba hozott kivitelí módokban nincs meg az elfogadhatóság tárgyi feltétele. Az ellenzék ugyanis még mindig a parlamenti munkaprogram megváltoztatását sürgeti a

béke fejében. Ez pedig lehetetlenség. A választójog reformja után természetesen új választásnak kell következnie, új parlamenti helyzetnek előállania; a mai többség pedig, mely a katonai kérdés megoldását a programjába felvette, azt súlyos mulasztás nélkül megoldatlanul nem hagyhatja. Továbbá: a katonai javaslatok már nemcsak készen vannak, hanem tárgyalás alatt is állnak, míg a választási reform tervezete még készen sincs s ez a kérdés a miniszterelnök kijelentése szerint a jövő év nyara vagy ősze előtt nem kerülhet napirendre. Végül azért is lehetetlen a reformok sorrendjének a felforgatása árán való kibontakozás, mert ez a kisebbségi önkény teljes diadalát jelentené a többség és a nemzet komoly akaratára ellen. Ez pedig tulságosan nagy ár volna az amugy is kilátástalan obstrukció megszűnéséért.

Arra sem lehet számítani, hogy a kormány vagy a többség hatalmi szóval vagy ténynyel vágja ketté a bonyodalmat csomóját. A miniszterelnök az ellenzék okvetetlenkedésével szemben ma is ragaszkodik a türelmes várakozás álláspontjához, melyet a kabinet és a munkapárt is teljes mértékben magáévá tett, melyhez királyunk bölcsesége is hozzájárult, mely a tulerőhöz illő nyugodt méltóságot s a siker biztosítékát is magában foglalja.

Ha tehát az ellenzék fordulatot óhajt a mai mozdulatlan látszó s rá nézve is csak terhes és kellemetlen helyzetben, annak csak egy módja van: nyugodjék bele az ügyek

elintézésének abba a sorrendjébe, amelyet a kormány és a többség már megállapított, a melyet minden politikai célszerűségi és logikai ok is támogat, amelyen változtatni a kisebbségnek amugy sem képes semmi erőfeszítése. Térjen le az erőszak, a parlamenti forradalom útjáról. Ne keressen minden hatósági intézkedésben ürügyet tömeges napirend előtti felszólalásokra, zártülésekre, technikázásra. Térjen át végre a szönyegen levő véderőjavaslat alapos és komoly megvitatására; végezzen igazi törvényhozói munkát, töltsse be a bírálóban, eszmekeltésben, a nemzeti ideálok követelésében rejlő ellenzéki hivatását. A magatartásnak, a technikának erre a megmástitására legjobb alkalom, egyszersmind tisztességes visszavonulást kínáló aranyhíd a nyári időszak vége s az ősz kezdete.

Azországi itél. Nagybecskerekéről táviratozzák: Torontálmegye törvényhatósági bizottsága szeptember 4-ikén rendkívüli közgyűlést tart, mely elé az obstrukciót elítélő indítvány kerül. Az indítvány hangsúlyozza véderőjavaslatok törvényerőre emelkedésének halaszthatatlan szükségességét s erélyesen tiltakozik a kisebbségi obstrukció ellen, melyet terrorizmusnak és parlamenti forradalomnak nevez. Végül ezt javasolja: irjon fel a törvényhatóság a képviselőházhoz, hogy házszabályaik minél előbb akként változtattassanak meg, hogy a parlament normális működése és ebben a többség mint a nemzet képviselőitének akarata mindenkor állandóan biztosítva legyen. Az indítványt a közgyűlés előreláthatóan nagy többséggel teszi magáévá.

Mikor lehullottak a korlátok.

Irta: BINET VALMER.

Ott sétált a nagy szobában, a mely egész kicsinek hatott előttünk, most, hogy az ő nagy haragja megtöltötte azt.

Igy szoltunk hozzá.

— Gondolja meg! Várjon! Ez nem használ semmit!

Nem hallgatott ránk s ezen az arcon a mely oly élénk és ravasszágot áruelt el máskor, csodálkozásomra most csak csökönyös baromi kifejezést láttam, egy szép baromet is egyuttal, a mely ugrásra készül. Nagy teste, mely meghajolt volt, egyszer-egyszer kiegyenesedett, szemének ragyogása merevé vált, állkapcsa előretolult s úgy tetszett nekem, mintha ujjai tényleg a gonosztett számára lettek volna teremtvé, a melyről beszélt.

Vajjon mindannyian ilyenek vagyunk? Vajjon elég, hogy ilyen nagy szerencsétlenség érjen s egyszerre éberré lesz bennünk a gyilkolási ösztön? Tegnap még azt hittem, hogy gyilkosság és közötte áthidalhatatlan lír távong. De ma este, mialatt igen középszerűnek, igen alázatosnak érzem magamat ezen a széken, a hová leültem, hogy barátomat megfigyeljem, úgy érzem, hogy csak igen törekeny falak választanak el a gyilkosság gondolatától, a melyeket könnyű az utamból eltávolítani. Mert, ime, ez az ember, a kit annyira csodáltam néhány nap, néhány óra alatt ellenfelei merészségénél fogva el van választ-

va először a családjától, meg van fosztva becsületétől s józan esztől s akkor ebben a nagy magánosságban a gyilkolás szükségessége lép előtérbe agyában, növekszik, belefészkelődik minden vérebe s csökönyösen megmarad benne. Pedig nem lesz belőle semmi haszna. Akkor is csak megmarad annak, a mi most; tönkretett embernek. De kell, hogy öljön.

Hárman voltunk ebben a nagyon megvilágított szalonban: ő, én és Pierre, a ki az ablakhoz támaszkodott s néha-néha vállalt vont.

Ne várják tőlem, hogy elmondjam, a mi barátommal megesezt, egészen egyszerű dolog az, a mi megtörténhet mindenkivel, a ki izgatott életmódot folytat. Nyilvánosságra hoztak s minden enyhítő körülménytől megfosztottak egy fiu-korabeli ténykedését s ez a dolog agyonnyomta őt. Kik? Valaki, a ki megtudta a titkot. Valaki, a ki nyílt ellensége volt, de oly aljas, hogy elégtételt se lehetett tőle kérni, oly valaki, a kinek semmi sem árt hat már. Ő volt az, a kinek barátom nekiakart menni.

Meg fogja ölni. Ismerte szokásait. — Ott fogja várni a háza ajtója előtt. Nem akart sem lármát, sem tülekedést. Éjjel fogja megvárni, gyáván, mint a hogy az támadt ő reá. — Igen, ezt fogja tenni. És megtöltötte nekünk, hogy még több ellenvetést tegyünk.

Egyszerre megállt sétáközben s kezefejét homlokához szoritva, felkiáltott:

— Hagyjatok magamra! Menietek innét! Igy szoltam hozzá:
— Esküdj meg, hogy alszol rá egyet!
Rám nézett:
— Esküszöm.
— Jó éjt, öregem — mondta Pierre. Ezzel magával vont.
Kiűnt az utcán Pierre karonfogott.
— Ma éjjelre tervezi! Gyorsan! . . .
És az automobilban, amely tovaszángul-dott, velünk, folytatta:
— Halgasd meg a tervemet . . .

Néhány pillanattal később mi voltunk az elsők a színhelyen. Fák mögé bujva lestünk egy házat s az elhagyott negyedét. A Seine-nak egyik rakpartján volt ez, közel Saint Louis szigetéhez. Visszaküldtük a kocsinkat. Esett. Amott messzebb a vizes járdát megvilágította egy-egy pislogó láng. Mi úgy helyezkedtünk el, hogy szemünk befoghatta az egyetlen hidat, amelyen keresztül barátunk íhetőtt vagy az a másik. — Valahányszor egy-egy alak körvonalaít észrevettem, előrenyújtottam a fejemet s nyugtalanságom óriásivá növekedett.

— És ha azelőtt találkoznak, mielőtt beszélhettél volna vele? — kérdeztem.

Pierre nem felelt. Különb is szükszavu ember. De éreztem, hogy épp úgy meg van hatva, mint jó magam.

Sokáig várakoztunk.

— Már nem jön — mondtam.

— Ha ma este nem jön, akkor nincs

A zárt kabaré starja.

Polónyi védi a sajtót.

A képviselőház mai ülése egész végig zárt volt. Négy teljes órán át vagyis az egész tanácskozási idő alatt nem engedte be az obstrukciós tábor a törvényhozás termébe a nyilvánosságot, amely különben nem nagyon törte magát az agyoncsépelet műsorú kabaré után. Háromszor fel kellett függeszteni az ülést egy-egy félórára, mert a harcosok nem voltak jelen elegendő számmal, azután pedig, mikor már nagynehezen összehgyültek, Polónyi Géza „védte” a sajtószabadságot. Hogy ezt is meg kellett érünk!

Részletes tudósításunk az ülésről itt következik:

A ceglédi föllirat.

Berzeviczy Albert elnök fél 11 órakor megnyitja az ülést.

Bemutatja Cegléd polgárságának fölliratát és felolvassa Kossuth Ferencnek a föllirathoz csatolt megjegyzését.

Kossuth Ferenc megjegyzését, mely az általános választói jog nemzeti és értelmiségi megszorítását hangsúlyozza, a Kossuth-párt és a munkapárt legnagyobb része zajosan megtapsolta.

A Justh-párt néma maradt.

Elnök bemutatja a beérkezett feliratokat.

Egry Béla ellenindítványt terjeszt elő. Az ellenzék az indítványokra névszerinti szavazást és azoknak holnapra való halasztását kérte, amit az elnök elrendelt.

Ezzel az elhalasztott és napirenden levő, tehát megejtendő névszerinti szavazások száma husz lett.

Elnök jelenti, hogy Csermák Ernő engedelmét kért, hogy napirend előtt felszólalhasson a szepesszombati vasúti katasztrófa ügyében, de ő nem adta meg az engedelmet, mert az ilyen felszólalás Interpelláció alakjában terjesztendő elő.

Polónyi Géza: De hogy ha a miniszter szabadságra megy, kit interpelláljunk? (Zaj.)

Felkiáltások jobbról: Hát maguk nem mennek szabadságra?

Várady Zsigmond: Polónyi halászni jár! (Derűltség.)

Elnök kérdi, megadja-e a Ház Csermák Ernőnek a jogot, hogy napirend előtt felszólalhasson.

mitől tartanunk, — szól Pierre. — Ő a határo nvan. Hígyj nekem, nem soká bírja így az ember.

És én megértettem ezt a mondatot, a mi talán kissé zavarosnak tetszik önök előtt. — Arra vonatkozott, amit Pierre nekem az autóban megmagyarázott. Így szólt volt hozzám: Nem tettem kísérletet arra, hogy visszatartsam. Kell, hogy a végletekig menjen. De amikor a les izgalmai között lesz, akkor van egy módóm reá, hogy eszéhez térísem.

Már fájni kezdtem, mikor a hid másik végén feltűnt barátunk alakja. — Nagyon gyorsan jött s mindenfelé tekintgetett. — Közeledett felénk s mikor egy lámpa alatt elhaladt, láttuk, hogy arca egészen el van torzulva.

Megállt, kereste a helyet, megnézte az ajtót, felemelte fejét a ház felé; egyetlen ablak sem maradt világos. Pierre lefogott, hogy nem mozdulhattam.

— Még nem — sugta a fülembé. — Ne nyugtalanodjál. A másik csak a hid felől jöhet, van elég időnk!

Ezalatt barátunk egy fal mélyedésébe húzódott meg. Értsék meg jól: mi egy kis, keskeny utcában álltunk, ahonnet igen könnyű volt előre jönnünk, mintha a város felől értünk volna ide. A valóságban azonban lehetetlen volt a város felől jönnünk ezen az utcácskán át, de azt reméltük, hogy barátunk, az ő nagy lelki zavarában nem fogja ezt figyelembe venni.

A Ház többsége nem adja meg az engedelmet.

Batthyány Tivadar gróf: Félnek a nyilvános tárgyalástól. (Zaj.)

Husznál több képviselő zárt ülést kér, a mit az elnök elrendel.

A zárt ülés.

Kiüritik a karzatot és megkezdődik a zárt ülés.

Vermes Zoltán kéri a tanácskozásképeség megállapítását.

A képviselők összeszámláltatván, elnök jelenti, hogy csak 33 képviselő van a teremben, a Ház tehát nem tanácskozásképes. Ennek folytán az ülést félórára felfüggeszti.

A szünet után

Láng Mihály ismét kéri a tanácskozásképeség megállapítását.

A Ház most sem tanácskozásképes, mire az elnök az ülést újabb félórára felfüggeszti.

Az elnök harmadszor is megnyitja a zárt ülést.

Batthyány Tivadar gróf kéri a tanácskozásképeség megállapítását. Mivel a Ház nem volt tanácskozásképes, az elnök felfüggesztette az ülést. Félóra múlva, negyed egy órakor ismét megnyitotta az elnök az ülést, melyen Polónyi Géza a Nap kolportázsjogának a megvonásáról beszél.

Előbb azonban panaszkodott, hogy a kormány még Lajos napján is együtt tartja a képviselőházat, ami arra vezet, hogy eltempítsa a nemzetben a fogékonyságot nagy jaink emléke iránt. A miniszterelnök legutóbb nyíltan beszélt korlátlan felségjogokról, a miket a magyar közjog nem ismer. Téves a miniszterelnöknek a sajtószabadságról alkotott felfogása is, mert képtelenség, hogy a közigazgatási hatóságok tulmenjenek az ügyész hatáskörén.

Rosemberg Gyula: Hát a te éjjeli ügyészeid?

Polónyi Géza: Fogalmam sincs erről.

Elnök figyelmezteti a képviselőket, hogy ne tegezzék egymást.

Polónyi Géza: Zárt ülésen ez így szokás, de szívesen lemondok róla. A Nap nem most ír először ilyen hangon és ilyen cikkeket, sokszor megtámadta már a magánbecsületet; ebből is látszik, hogy a kormány politikai üldözésből járt el. Sürgeti az új sajtótörvény betervezését.

Várady Zsigmond: Az ellen nem obstruálnának?

És tényleg, mikor később nagy léptekkel feléje közeledtünk, ne mis jutott eszébe.

— Ti? — kérdezte — egyszerűen. Miért? De Pierre már ekkor megragadta csuklóját.

— Mert hireink vannak.

— Hogyan?

— Az előbb még nem mertem neked megmondani, mert még nem voltam egészen bizonyos fölöle magam sem. De mikor hazaértem, megkaptam azt a bizonyítékot, amit vártam. Te egy „szalmaembert” akartál megölni, édes barátom és aztán feljelenteni magadat, ugyebár? Bezártak volna. — És akkor a valódi bűnös, az, aki a tettes mögött rejtőzik, a felbujtó, az megboszulatlanul élt volna tovább!

Pierre egy nevet említett, a melyről felesleges beszélmem, miután ugy sem adom itt elő az egész történetet, csak éppen ennek a forró órának miként való lejátszódását. De már máskor is volt szó erről, s barátunk láthatta, hogy nem sebtében kigondolt dolog az egész. De azt is kitalálták önök bizonynyal, hogy Pierre hazudott, hogy semminemű bizonyíték nem volt a keze között. Tehát kigondolt valamit. Böbeszédűvé vált, mialatt barátunk karjába akasztotta a karját s magával — vonta őt.

Lassankint alább hagyott a szegény ember szemének merevsége, kezei ellentmondások támogatására emelkedtek, gesztikulált. — Szavai értelmesebbek lettek, megfontoltabbak. És egyszerre megnyugodtam, mert ismét az

Batthyány Tivadar gróf: Azt azonnal le-tárgyalnók.

Ezután megállapították a holnapi ülés napirendjét s ezzel az ülés délután 2 órakor véget ért.

Központi rendőrségi palota

Előterjesztés a közgyűléshez.

Az építészeti bizottság mai ülésén váratlanul szóba került hosszú halgatás után a rendőrség központi épületének ligye. — Aczél Géza főmérnök tett előterjesztést ez ügyben, hogy a dolog végre is a közgyűlés elé kerüljön.

Sajnálattal kell megállapítani, hogy a két év előtt megszületett szép és okos tervnek keresztülvitele még mindig késik s késnie kell mindaddig, amíg a városnak nem áll rendelkezésére olyan összeg, amiből a rendőrpalota 400000 koronás költsége kitelik.

Két évvel ezelőtt, amikor Rostás István főkapitány, a debreceni a rendőrség vezetését átvette, látta, hogy a rendőrség szétszórtsága olyan türheterlen s ugy a közigazgatás, mint a rendőrség vezetése, de főképpen a közönség szempontjából olyan viszsás állapotokat teremtett, hogy azok mellett jó közbiztonsági és rendészeti közigazgatást létesíteni nem lehet. Emlékezetes még, hogy a belvárosi kapitányság, a mezőrendőrkapitányság, a büniügysztyálya, a bejelentő hivatal a városban szétszórta, egymástól távol, külön-külön épületekben voltak. Így például ha valakinek csak erkölcsi bizonyítvány kellett, a következő torturán kellett keresztül mennie. Elment a főkapitányságra, onnan a bejelentőbe a lakását igazolatni, innen a büniügysztyálya kellett átmennie, majd a belvárosi kapitánysághoz, végül vissza a főkapitánysághoz. Mindezek a hivatalok más-más utcában voltak s ugyancsak sietnie kellett az embernek, hogy két nap alatt ezt a dolgát elintézhesse.

Ideiglenes segítségül kibérelte a város a Szent Anna-utcai házat, amely azonban szűk, kicsi, a hivatalok elhelyezése nem is alkalmas, mert hiszen abban az egész rendőrséget összpontosítani nem lehet.

A főkapitány és főmérnök azután olyan tervet dolgoztak ki, amelyben a legapróbb részletre és szükségletre is figyelemmel voltak s amelyben még azt is megállapították, hogy melyik hivatalnak milyen szobája legyen és figyelemmel voltak az egyes hiva-

eszes, okos embert láttam magam előtt, és tudtam, hogy az ész, az okosság hatalmas korlát a gonosztett ellen.

Mikor a hidra értünk, egy kocsit haladt el mellettünk s mindhárman felismertük azt az embert, a ki ép most menekült meg a haláltól.

— Ime, itt jön — mondta szegény barátunk.

De nem tett kísérletet arra, hogy visszatérjen.

— Ah, ti elvettétek bátorságomat! — morogta szomorúan.

Lehajtotta fejét s néhány lépést tett előre aztán folytatta:

De vajoin megbirtam volna-e tenni? Még egy pillanat előtt nem kételkedtem ebben. — Most azonban...

Megállt. Aztán előadta nekünk tervét, mely egy igen komplikált bosszutervert foglalt magába.

A Szajna másik oldalán egy üres fiakker jött velünk szembe. Barátom Pierral együtt a hátulsó ülésen foglalt helyet, én szemben velük. Egyikünk sem szólt. De azután barátunk megjegyezte:

— Leütöttem volna mint egy kutvát!

— És mi, mi lett volna velünk? — kérdezte Pierre gyengéden.

— Megöltem volna mint egy kutvát! — ismételte barátunk.

De aztán hirtelen elfordult. Hallottuk, hogy felzokogott. És megértettük, hogy megvan mentve...

taloknak egymáshoz való összefüggésére is.

Az épületben nyernének elhelyezést a tervezés szerint az összes rendőrségi hivatalok, a mezőrendőrkapitányság is, a rendőrségi fogházak, a pincehelyiségben kántin a rendőrlégénység számára s egy rendes, modern felszerelésű rendőrségi laktanya, ahol a nőtlen rendőrlégénység egy minden tekintetben rendes, egészséges lakást kapna s ahol a szolgálatba levő ügyeletes, vagy készülségi, tartalékos legénység is kikapcsolhatja magát. Tudvalevő, hogy most ily helyisége a rendőrségnek nincsen s a legénység nem embereknek való helyen szorongó, pihenni nem tud, ami mind a szolgálat rovására esik.

A mai tarthatatlan állapot, amely az együttes működést és vezetést, valamint a közönség biztonságának helyes és jó kiszolgálását lehetetlenné teszi, a rendőrpalota létesítésének kérdését oly sürgősnek és szükségesnek mutatja, hogy e kérdés elintézésére elől kitérni nem lehet és nem szabad. Debrecen rendőrségét fejleszteni kell s a fejlesztésnek egyik leglényegesebb része az összpontosítás és az együttes vezetés lehetővé tétele. Ezért mindenestre helyes Aczél Géza főmérnök előterjesztése, hogy a közgyűlés a költségeket adja meg s a tervet általánosságban fogadja el.

Az építkezési bizottság ma ülésén, amelyen Kovács József polgármester elnöklése alatt Körner Adolf tb. főjegyző, Aczél Géza főmérnök, Tüdös Kálmán dr. főorvos, Kondor Kálmán főszámvevő helyettes és Borsos József tb. főmérnök volt jelen, több építkezési és telekfeladatok ügyét Aczél Géza főmérnök ismertette az ügyet. A közgyűlés a rendőrpalota felépítését már elhatározta és éppen erre a célra vette meg a Komáromi és Bészler-féle telkeket. A főmérnök azonban tekintettel arra, hogy ezeket a területeket most már minden valószínűség szerint a pénzügyi palota részére engedik át, javasolja, hogy a Kossuth-utca 20. számú Kovács-féle telket használják fel a célra, amelyen szintén a tervezés szerint a szükséges helyiségeket magában foglaló épületet a kombinációba vett költség keretén belül létesíteni lehet. Indítványozta ennélfogva, hogy tegyen előterjesztést a bizottság a közgyűlésnek az építésnek kimondása, a költségnek általánosságban való megszavazása, a Kossuth-utcai 20. számú telken e célra való átengedése s a részletes tervek és költségvetés, valamint a szükséges pályázatok kiírása elkészítésének elrendelése iránt.

Az ülésen két kifogás hangzott el, egyik, hogy a költségeket csak részletes tervek alapján lehetne megszavazni, másik, hogy vajon célszerű-e államosítás előtt a rendőrpalotát felépíteni. A kifogásokra okot adó aggodalmak eloszlatása után azonban a bizottság egyhangulag elfogadta a javaslatot és a főmérnök javaslata szerint előterjesztést tesz a közgyűlésnek.

Az államosítással kapcsolatban felhozott aggodalmakra vonatkozóan kérdést intéztünk Rostás István főkapitányhoz, hogy ez aggodalmakra van-e ok, mire a főkapitány a következőket mondta:

— Olyan aggodalomra, hogy az állam az államosítás esetén nem veszi át a rendőrpalotát, vagy valamelyes külön kivánsággal lépne fel, egyáltalán nincs ok. Mert a tervezésnél a legapróbb részletekre is figyelemmel voltunk. A legmodernebb és legtökéletesebb rendőrközponti épületet terveztük, amely minden tekintetben megfelel a követelményeknek államosítás esetére is. Van ezen téren némi tapasztalatom s ezek alapján terveztük a főmérnök ural a rendőrpalotát. Az állam még örülni fog, ha kész és jó rendőrpalotát kap s ezért a megfelelő bért szívesen megadja, vagy azt jó áron megveszi a várostól. De meg nem szabad elfeledni, hogy Debrecen város közbiztonságának érdeke, hogy az minél jobban meg legyen

védve s ez érdek kiszolgálásának céljából némi kis áldozatot is kell hozni. Az épületet nemcsak momentán szükségletek kielégítésére terveztük s így ok ama aggodalomra sincsen, hogy rövid időn belül újabb befektetéseket kell tenni.

A főkapitány maga is örömmel fogadta Aczél Géza előterjesztését, amely a legközelebbi közgyűlés elé kerül.

A lelketlen báró.

Automobil-gázolás a fővárosban.

Budapest éjszakai életének gócpontján, a Nagymező-utca és Andrásy-ut sarkán ma egy automobil elgázolta Horváth István közrendőrt. Az autó tovább száguldott, egy báró volt a vezetője; a publikum azonban nem ismert tekintélyt és vagy százan a menekülő gépkocsi után vetették magukat, lelővéssel fenyegették a vezetőt, aki végre engedett és visszairányította az automobil az esemény színterére.

Az esetről budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

(A katasztrófa.)

Ma hajnalban félhárom óra felé az Orfeum-kávéházból egy harminc-harmincöt év körüli férfi távozott. A kávéházban egy hölgy társaságában ült, akivel együtt egy üveg Törleyt és egy liter egri bikavért ittak meg. — A férfi Aczél Elemér báró volt. A kisasszony pedig egy büffé-leány, aki nagyon szomorú lett, hogy a gavallérja olyan „korán” hazament.

— Látod, nem mehetek veled — sajnálkozott szegény, — itt kell maradnom reggelig, pedig úgy szeretlek cicám, mint a briliánsaimat.

— Sajnálhatod pedig — mondta a báró — én magam vezetem a gépet ma. látod, milyen nagy művész vagyok én e téren.

A leány nem láthatta a báró bravurját. A báró fizetett, arisztokrata hidegséggel köszönt és az orfeum bejárója előtt álló Helios-garagébeli 958-as hatalmas autónak a kormány-székebe ült. A sofőrt, Pajos Györgyöt a másik székbe parancsolta.

— Báró ur, — figyelmeztette a sofőr a helyettesét, — itt sokan vannak ebben az utcában, jó lesz, ha majd én magam vezetek.

— Hát mit gondolsz maga — háborgott a báró — félek a sokadalomtól? Lásd, hogy nem félek!

És ezzel megindította a kocsit, amely mindjárt meg nem engedett sebességgel száguldott. Aig érkeztek a Francia-kávéház elé, Horváth István rendőr fölemelte a kezét, hogy figyelmeztesse az autó kormányosát a fékezésre.

A gépkocsi abban a pillanatban a gyalogjáró felé kanyarodott és mielőtt a rendőr a gyalogjáróra ugorhatott volna, a gép mellő része a szerencsétlen embernek a mellébe vágódott. Horváth István hanyat esett, a feje a kávéház előtti vaskerítésbe ütődött és pedig olyan szerencsétlenül, hogy a tarkója keresztbe repedt.

A közönség a sebesült ember felé sietett, a kávéházból erősítő italokat hoztak neki, vízzel mosták a fejét és fölgombolták a ruháját. Ezt a helyzetet a 958-as autó vezetője arra akart fölhasználni, hogy elmeneküljenek.

(Elfogni! Elfogni.)

A publikum közül azonban többen a menekülő gépkocsi után iramodtak.

— Elfogni! Elfogni! — kiáltották az éjszakába.

— Szöknek a merénylők! Emberek, ne engedjék, fogják el, löjjék le! — ordították.

A szoaktlan láрма fölzavarta az alvó lakókat. Az Andrásy-ut és a Gyár-utca házainak ablakából megriadt emberek néztek az utcára, a házmesterek és földszinti lakók egy ingben futottak ki, hogy tanui lehessenek a szenzációnak.

A báró jónak látta megfordulni, helyet cserélt a sofőrével és visszajött a Francia-kávéház elé, ahol akkor már a legtarkább tömeg várta a gépkocsit. Nagykalapos, piros

és fehér ruhás, ékszerrel megrakott nők jöttek elegáns munkanélküliek karján. Bennök is megmozdult a részvét és mindegyik segíteni akart a rendőrnek.

— Mucikám, rám támaszkodj; édesem, fond a karodat a nyakam köré; vigyázz, drágám a fejedre, ne csöpögtesd be véreli a túllruhám, — mondták neki és gyöngéden az orfeum bejárójához kísérték a sulvosan sebesült Horváth István rendőrt.

Az egyik leány pedig a mentőkért telefonált, akik három perc múltán már ott termettek. Bekötötték a rendőr fejét és kórházba szállították.

(A rendőrségen.)

Közben egy másik rendőr is megjelent a színen, aki beleült Aczél báró kocsiába és a főkapitányságra hajtatott.

Itt Trajtler Elemér dr. fogalmazó volt az inspekción. A rendőr bevezette a bárót az ügyeleti szobába és tiszteletudóan jelentette:

— Ez az ur rendőrt gázolt el az autójával.

Ezenközben pedig ez az ur kalapban állt a rendőrtiszt előtt, aki fojtott haraggal — mondta:

— Kérem, szíveskedjék levenni a kalapját; ez nem a Teleki-téri börze.

— Semmi köze az én kalapomhoz, felelte borizün a báró, azt teszek, ami nekem jól esik; maga pedig fogja be a száját.

Ez a sértés a tisztviselőt nagyon fölhaborította, kivezetette a bárót a rendőrorvoshoz, aki nem konstatait egyebet rajta, csak nagyfoku ittasságot. A tanuk egybehangzó vallomása szerint a Nemzeti Kaszinóból jött ki és már akkor nagyon jókedvű volt. Ott fogadta föl az automobil. A báró ellen, akinek tavalgy Csekonics gróffal volt a nevezetes szó daviz-afférje a Jardin de Parisban, megindították a kihágási eljárást.

A miniszter beleszólt

a Szikszay-Tábornoky palotába.

Kifogások a díszítés ellen.

Bizonyos, hogy Debrecen városa nem dicsekedhetik valami nagyon az egyes miniszteriumok ügyosztályainak jóakarásával, mert odafönn minduntalan akadékoskodással megnehezítik a dolgait. A szervezeti szabályrendelet például még most sem nyert végleges jóváhagyást, pedig negyvenhét nap óta hever odafenn, valamelyik osztálytanácsosi vagy titkári asztalon most már talán tizenötödösör. Tegnap a pénzügyi palota telkére vonatkozóan jött egy kellemetlen és érthetetlen pénzügyminiszteri leirat a város kuláns és gavalléros ajánlatára, ma a Piac utcán tervezett új városi bérpalota ügyében küldött okvetetlenkedő leiratot egy belügyminiszteri tanácsos, miniszteri titkár, vagy fogalmazó, aki már ezt az ügyet ott intézi. A miniszteri leirat kifogásokat tesz a Szikszay-ház terve ellen és pedig nem egy olyan kifogást, amely a bérpalota építését lényeges dolgokban nem is érinti. A kifogásokat tartalmazó miniszteri leirat olyan károkat jelent a városra nézve, amelyeket minden nehézség nélkül el lehetett volna kerülni egy kis miniszteriumi jóakarattal.

A terveken most azt kifogásolták, hogy azokat a tervező építészek, Tóth István, Pavlovics és Szilágyi kék kópian s nem tényleg másolásban készítették el és küldték fel. A leirat azt is kívánja, hogy a fűtésre vonatkozóan felvilágosítást adjanak és néhány erőművi számítást tegyenek. Ezek után pedig a díszítést kifogásolta a miniszterium és azt kívánja, hogy a díszítések és díszeket tintsék el a tervezők és azok nélkül egyszerű és sima bérházat állítsanak elő.

Annakidején megemlékeztünk a tervek bírálatáról. Azok úgy a szakértők, mint a laikusok tetszését teljes mértékben megnyerték s a tanácsot és azoknak a bizottságoknak tagjait, amelyek e kérdésben döntöttek, vezette a díszítések megítélésében.

Valódi angol és hazai gyártmányú gyapjuszövet újdonságokat legnagyobb választékban, szigorú szabott árak mellett szerezhetjük be posztó nagykereskedőnél, Debreczen, Kossuth-utca 1 sz. alatt. Weisz Adolf

—: Első Debreczeni Takarékpénztár ujonnan épült palotájában. —:

4.

hogy a bérpalota a Debreceni Első Takarékpénztár erősen díszített bérpalotája mellé a város legfőbb utcájának legelőkelőbb helyére kerül s az nem nélkülözhet minden díszítést. De különben is a terveknek ilyen átalakítása most nagyon hosszú időt venne igénybe, ami nagy kárral járna.

A Szikszay- és Tábornoki házakat ugyanis már lebontották, a lakókat onnan kihelyezték. A régi bérház tehát, mint jövődelem-forrás megszűnt, az új bérpalota építéséhez pedig hozzákezdeni nem lehet. Ha pedig az építést ez évben megkezdeni nem lehet, az épület egy évvel későbbben lesz készen s így a város egy évi bérjövédeltől esik el, ami pedig százezer koronánál nagyobb veszteséget jelent. Annyi idő pedig a tervezőknek nem áll rendelkezésére, hogy a terveket átalakítsák s az építés még az idén meg is kezdődjék. Annál kevésbé, mert az építési munkákra még pályázatot is kell hirdetni s kölcsönt is kell felvenni, már pedig a miniszterium azt is kijelentette, hogy a kölcsön dolgában csak akkor fog dönteni, ha a tervek vonatkozóan is meghozta határozatát.

A tanács most a kifogásokat a tervekkel együtt kiadta a tervezőknek, hogy nyolc nap alatt nyilatkozzanak és tegyék meg a terveken a változtatásokat. A tanács azonban nem várja be az újabb miniszteri intézkedést, hanem tekintettel a késedelembe rejülő nagy károokra, *már most meghirdeti az építési munkákra a versenytárgyalást.*

Főhercegnő és író.

Amiről Ischiben beszélnek.

Az osztrák császári nyaralóhelynek tegnapelőtt rendkívül érdekes szenzációja támadt, amelynek központjában a király leánya, *Gizella* bajorhercegnő és *Blumenthal* Oszkár, a hirneves bécsi író állanak. — Egy csattongó égiháboruban, rettegést keltő vilámlamok cikkázása és menydörgések közepette született meg a szenzáció, amelyet az alábbi *Ischiből* érkezett távirat beszél el:

A laufeni erdő egyik gyönyörű parkjában épült vilában lakik *Blumenthal* Oszkár, a bécsiek kedvelt írója. A villa körüli erdő részben nagy közönség szokott sétálni, mert ez az erdő a legkedveltebb kiránduló helye az ischli nyaralóknak. Tegnapelőtt is ember-ember hátán tolongott a laufeni erdőben, amikor egyszerre óriási zivatar támadt s a sétáló publikum hanyat-homlok menekült a vihar elől. Két hölgy *Blumenthal* villájába futott be és az író vendégszeretét kérte. — *Blumenthal*, aki rendszerint szívesen szokta látni villájában a vendégeket, akkor éppen ideges hangulatban volt és hevesen kifakadt:

— Bocsánatot kérek, csak nem gondolják, hogy az erdő egész sétáló publikumának menhelyet adhatok?! Sajnálom kérem, távozzanak!

Az udvariatlan fogadtatásra a két hölgy boszusan kiment a szakadó esőbe és elsietett a tomboló zivatarban. Éppen, amikor az elutasított hölgyek távoztak a villából, egy bécsi színésznő, aki vendége az írónak, rohant be *Blumenthal*hoz kétségbeesett kiáltással:

— Mit tett ön, az Istené?! Tudja ki volt itt? *Gizella* főhercegnő!

Blumenthal rögtön utána futott a hölgyeknek s utólérve őket, bocsánatot kért ide-

ges viselkedéséért és szaporán mentegetőzve kimagyarázta magát, majd meghívta őket a villájába. *Gizella* főhercegnő — a másik hölgy a társalgónője volt — elfogadta a meghívást, de megjegyezte, hogy az író akkor is menhelyet adhatott volna neki, ha nem tudja róla, hogy kicsoda. A vihar alatt ott maradt a főhercegnő kíséretével együtt a villában, sőt meg is uzsonnázott az írónál, aki végül automobilját is rendelkezésére bocsájtotta a főhercegnőnek s a fenséges vendég az író autóján tért haza az ischli kastélyba.

Debrecenben elfogott pozsonyi rablógyilkos.

Letartóztatás öt évi hajsza után.

Érdekes bűnügyben nyomozott ma a pozsonyi rendőrség egyik tisztviselője, *Király Béla* rendőrfogalmazó Debrecenben, a hol egy Pozsonyban öt év előtt elkövetett gyilkosság tettesét fogta el. Az érdekes ügy a következő:

Pozsonyban 1906. december ötödikén délután a hegyek közt levő villák egyikét, a *Schmutzer*-féle nyaralót ismeretlen tettes feltörte, a télen át lakatlan épületbe behatolt s onnan mintegy kétszáz korona értékű ruhaneműt lopott el. Másnap ugyancsak a hegyek közt levő *Prosch*-féle villát törte fel a betörő és onnan is több ruhaneműt lopott el. Amikor azonban távozóban volt a villából a betörő, munkájában megzavarta őt *Gewisler* András hegyőr, aki a betörőt le is akarta tartóztatni. Erre a nyomozás megállapításai szerint dulakodás támadt a betörő és hegyőr közt, aminek vége az lett, hogy a betörő visszaroht a villába s onnan egy fegyvert hozva ki, azzal a fegyvert agyonütötte.

A pozsonyi rendőrség megindította a nyomozást, de eredményre jutni nem tudott, a gyilkos betörőt elfogni nem sikerült. Közben a névtelen leveleknek és följelentéseknek egész serege érkezett a rendőrséghez, a mely ezeknek adatai nyomán is megindította a nyomozásokat, de a gyilkos kiletét így sem lehetett kideríteni. Végre nemrég, a mult hó végén váratlan fordulat állott be az ügyben.

A pozsonyi rendőrségnél ugyanis jelentkezett *Mara János* városi térkép nyilvántartó és elmondta, hogy 13 éves fia, *Laci*, neki otthon a következőket adta elő: 1906. évi december hó 3-án a náluk szolgálatban lévő *Kukics Teréz cseléd Lajos nevű szeretője követte el a Schmutzer-féle betörést* s az ebből származó ruhaneműket a cseléd szobájában rejtették el, részben pedig eladták.

Ennyi volt *Mara János* közlése, amelynek alapján megindult az újabb nyomozás s ennek végeredménye az lett, hogy a gyilkost ma Debrecenben elfogták. *Álbel* rendőrkapitány, aki a nyomozást vezette, fölkereste a kis *Mara Laci*t s kérdezgetni kezdte, hogy mit tud még a dologról. A gyermek először huzódzott és nem akart beszélni, később azonban hosszas faggatás után apródonként bevallotta a következőket:

Lajos, aki az ő cselédjüknek, *Kukics Teréz*nek szeretője volt, jól ismerte őt s többször beszélgetett vele. 1906. december 3-án magával vitte őt a *Prosch*-féle villába, ahova *Lajos* betört és ott több ruhafélét összeszedett hogy azt magával vigye. *Lajos* teljesen biztonságban érezte magát, mert nem nagyon sietett s még leültek az előszobában egy fa-zék lekvár mellé s azt ették. Mikor a lekvárt javában fogyasztották, hirtelen megjelent *Gewisler* András hegyőr, aki őket leakarta tar-

tóztatni. *Eko*kr *Lajos* dulakodni kezdett *Gewisler*rel berohant a szobába és egy fegyvert hozva ik onnan ütni kezdte *Gelisler*t.

Eddig tart a fiu elbeszélése. A többit nem látta már, mert állítása szerint elfutott. Nem sokára megérkezett a cseléd szobába *Lajos* is, aki ráparancsolt hogy mindarról, amit látott hallgasson, mert különben agyonüti. A gyermek nagyon megijedt és mindedig hallgatott is a dolgról.

E vallomás alapján a pozsonyi rendőrség nagy apparatussal kezdte meg újra a nyomozást először *Kukics Teréz* után, aki időközben *Maráé*któl eltávozott. Főlkutatták utána *Győrt*, *Győrasszonyfát*, *Tapszentmárton*t, *Pannónhalmat*, míg végre újból *Győrben* nyomozva *Álbel* rendőrkapitány és két detektív megtalálták *Kukics Teréz*t, aki akkor már *Radovics Ferenc* munkásnak volt a felesége. A rendőrkapitány azonnal letartóztatta *Kukics Teréz*t s házkutatást tartott s ekkor sok a két betörésből származó ruhaneműt talált meg. A vallatásnál *Kukics Teréz* a betöréseket be is ismerte s elmondta, hogy azokat valóban szeretője *Lohonyai Lajos* 23 éves győrasszonyfai születésű munkás követte el. A gyilkosságról mit sem akart tudni s azt sem tudta, hogy volt szeretőjének hol van a tartózkodási helye. A rendőrség tehát újból megindította most már ismert tettes ellen a nyomozást és hosszas kutatás után megállapította, hogy *Lohonyai Lajos* nemsokára a gyilkosság után *Budapestre* ment, ahol a közvágóhidnál volt alkalmazásban, majd *ez év elején január 23-án Debrecenbe* jött.

Király Béla rendőrfogalmazó azonnal Debrecenbe utazott s itt a debreceni rendőrség segítségével röviden megtalálták és *le is tartóztatták Lohonyai Lajost*, aki *Keresztesi János* mészáros mesternél szolgált künn a bihari telepen.

A rendőrség embereinek látogatása rendkívül meglepte *Lohonyait*, aki először tiltakozott a letartóztatás ellen, később azonban a betöréseket bevallotta, a gyilkosságra vonatkozóan még nem tett vallomást.

A gyilkost ma éjjel már Pozsonyba szállították.

KÖZOKTATÁS.

A debreceni református főgimnáziumban szeptember 1—8. napján délelőtt 9—12 óráig írják be a tanulókat. Szeptember 1—4 napján csak a protestáns vallásukat veszik fel, 5-ikétől kezdve bármely vallású tanuló jelentkezhetik felvételre. 9 órától 11-ig csak az első osztályba, 11 órától 12-ig bármelyik osztályba lehet jelentkezni. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 9. napján lesz a nagytemplomban délelőtt 10 órakor. A tápintézet szeptember 4-én nyílik meg. A szeptemberi vizsgálatok ebben a rendben tartatnak: szeptember 1-én a VIII. osztálybeliek javító, pótló és magánvizsgálata és a különbözeti vizsgálatok. Szeptember 2-án az I—IV. osztálybeliek javító és pótló vizsgálata. Szeptember 4-én az V—VII. osztálybeliek javító és pótló vizsgálata. — Szeptember 5-én az I—IV. osztálybeliek magánvizsgálata és szeptember 6-án az V—VII. osztálybeliek magánvizsgálata.

— **Értesítés.** A debreceni aut. orth. izraelita hitközség hatosztályú fiu és leány el. népiskolájában (*József kir. herceg-u. 49. sz.*) az 1911-12. iskolai évre való beiratkozások az 1911. augusztus hó 28-ától szeptember hó 5-ig eszközöltetnek, a közbeeső szombat kivételével — délelőtti 9 órától déli 12 óráig. A beiratásnál a himlő elleni beoltást és az elért tankötelességi kort igazoló bizonyítványok bemutatandók. Az iskolaév megnyitása kedden, szeptember hó 5-én délelőtt 9 órakor történik. Debrecen, 1911. augusztus hó 25-én. Az iskolaszék.

Debreczen-Belvárosi Takarékpénztár Hitelt nyújt
minden elfogadható formában
Részvénytársaság
Piacz-utcza 41. sz. Betétet 5%-kal kamatoztat.

A statusquo izr. elemi fiu- és leányiskolában a beiratások f. év augusztus hó 31-től szeptember hó 5-ig ejtetnek meg. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 5-én délelőtt kilenc órakor lesz a Deák Ferenc-utca nagytemplomában. Az első osztályu tanulók beiratásához születési és himlőoltási igazolvány, a többi osztályokban az iskolai Értesítő könyvecské szükséges. A beiratások az iskolai igazgatói irodában eszközöltetnek (Kápolnási-utca) délelőtt 8—12-ig. Beiratási díj 50 fillér. A statusquo izr. iskolaszék.

HIREK.

A tiszavidéki egyházmegye közgyűlése.

Főlrát az 1848. XX. végrehajtásáért.

A tiszavidéki ágostai hitvallásu egyházmegye ma tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen az egyházmegye községeknek igen sok tagja jelent meg. A közgyűlésen Meskó László világi elnök és Materny Lajos főesperes elnökölték.

A közgyűlést Materny Lajos főesperes gyönyörű szép imája nyitotta meg, amely után Meskó László világi elnök mondta el elnöki megnyitó beszédét.

Az elnök elsősorban az egyház nagy halottjait, Zelenka Pál püspököt parentálta el, majd örömmel jelentette be Geduly Henriknek püspökké történt megválasztását és üdvözlét mondott reá. Azután rátért a protestáns köztük az ágostai hitvallásu evangélikus egyházak és lelkészek helyzetének ecsetelésére és követelte az 1848. XX. törvénycikk 2. és 3. szakaszának végrehajtását és indítványozta, hogy irjon föl az egyházmegyei közgyűlés ez irányban az egyetemes közgyűléshez.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta az elnöki előterjesztéseket és kimondta, hogy fölír az egyetemes közgyűléshez. Kimondta még, hogy a jövő évi közgyűlést Nagyváradon fogják megtartani, ahol megünneplik az egyházmegye fennállásának századik évfordulóját s erre jubileumi ünnepséget rendeznek.

A közgyűlés ezután a folyó ügyet intézte el, végül a közgyűlés befejeztével elmentek Geduly Henrik püspökhöz, akit üdvözlöttek. Az dvözlés után banquet volt.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A debreceni református templomokban vasárnap aug. 27-én tartandó istentiszteletek sorrendje: A Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, ágendázik Molnár Ferenc s.-lelkész, a Kistemplomban prédikál G. Szabó Gábor s.-lelkész, ágendázik Szele Miklós tanár, a Kosuth-utcai templomban prédikál Bartha Dezső s.-lelkész, ágendázik Szele György lelkész, az Ispótyai templomban prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Boér Károly s.-lelkész, a városi szegényházban prédikál és urvacsorát oszt Molnár Zoltán s.-lelkész, a csapókeri imaházban prédikál és urvacsorát oszt Kovács János vallás okt. lelkész, a Homokkeri imaházban prédikál és urvacsorát oszt Nagy István főisk. szenior.

— **A református tanítók a szabadgondolkodásért.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A magyar református tanítók ma folytatták közgyűlést, amelyen megejtették a tisztújítást. Társelnökké Baksa Lajos konventi előadót választották meg, aki székfoglaló beszédében arra buzdította a református tanítókat, hogy az állami és a más felekezeti tanítókkal versenyezve, a szabadgondolkodás és szókimondás bátorságára oktassák az ifjúságot. A beszéd nagy lelkesedést keltett.

— **Jóváhagyott kegydíj.** A belügyminiszter ma értesítette a várost, hogy jóváhagyta a közgyűlés ama határozatát, amelylyel özvegy Kékert Gusztávné részére havi harminc korona özvegyi kegydíjat szavazott meg.

— **Előléptetett telekkönyvvezető.** Az igazságügyminiszter Fazekas Sándor hajdusoboszlói kir. járásbírói telekkönyvvezetőt jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztályba sorozott telekkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Székely Mihály Györbe repült.** A kiváló magyar aviatikusnak, Székely Mihálynak ma fegyvergyakorlatra kellett volna bevonulnia Békéscsabára, a honvédelmi miniszter engedelmével azonban a bevonulást elhalasztotta. Az volt a terve, hogy repülőgépen utazik Csabára, ez az ut azonban ilyenformán elmaradt. E helyett ma reggel Györbe repült, ahová elszállította Az Ujság győri példányait. Reggel 5 óra 10 perckor szállott föl a rákosi repülőtéren, két kört irt le, azután 300 méter magasságban Ujpest felé vette útját. Györ felett 6 óra 58 perckor vették észre, körülbelül 1000 méter magasságban. A város fölött egy nagy kört repült be, azután a katonai gyakorlótéren 7 óra 8 perckor leszállott. Nagy közönség várta, a mely ovációban részesítette. Székely, aki sok meghívást kapott, a mai napot Györött tölti.

— **Tiltakozás a mozi ellen.** Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok és Baltazár Dezső dr. püspök ma beadványt nyújtottak be a városi tanácshoz és ebben tiltakoznak az ellen, hogy Péterfia-utca 13. szám alatt épülő házban mozgófényképszínházra adjon engedélyt a város.

— **Trieszt koleramentes.** Fiuméből táviratozzák a Magyar Távirati Irodának: A révhivatal jelentése szerint a Triesztből érkező hajókkal szemben fogatosított különleges óvintézkedéseket tegnapról kezdve beosztották, mert Triesztet hivatalosan koleramentesnek nyilvánították.

— **Skarlát és difteritisz Nagybanán.** Szatmárról jelentik, hogy Nagybanán már hetek óta veszedelmes mértékben pusztít a gyermekek között a skarlát és a difteritisz. Az esetek, amelyek igen sürüen fordulnak elő, mind súlyosak és sok esetben halálosak. — A járvány különösen öt-kilenc éves gyermekek között pusztít. A közönség körében nagy felháborodást kelt a hatóságok indolenciája, a mennyiben eltiúrik, hogy a ragályos betegségben elhunyt kis áldozatok koporsóját fehér ruhás lányok kísérik a temetőbe és így terjesztik a halálos járványt.

— **A temető szerelmese.** Kabáról jelenti tudósítónk, hogy Czukás Jánosné ottani hatvanhét éves asszony ma reggel öngyilkos lett. Mialatt a hozzátartozói távol voltak, fölakasztotta magát a szoba mestergerendájára s mire észrevették a tettét, már halott volt. Egy levelet hagyott hátra, amelyben azt írta, hogy régen vágyott a temetőbe, a melyet mindig nagyon szeretett s arra kéri hozzátartozóit, hogy szépen temessék el és gondozzák a sírját. A közönségi előljáróság értesítette az esetről a debreceni kir. ügyéséget, amely megadta a temetésre az engedélyt.

— **Megégett ügyvéd.** Sátoraljaújhegyről táviratozzák: Szekeressy István ügyvéd éjjel érkezett haza Miskolcra Tiszalucra. Szobájában meg akarta gyújtani a petróleumlámpát, de a petróleum felrobbant és meggyújtotta az ügyvéd ruháját. Mikor Szekeressy segélykiáltásaira a házbeliéek összeszaladtak, már az egész szoba lángokban állott. Nagynehezen sikerült az ügyvédet biztonságba helyezni, ekkor azonban már oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy ma reggelre irtózatoss kinok között meghalt.

— **Gyilkos bányász.** Szatmárnémetiből táviratozzák: Kapnikbányán Hering Jakab bányamunkás az éjjel leszurta Richter János tekintélyes polgárt. A gyilkost letartóztatták.

— **A máramarosi automobiljárat.** A máramarosi közlekedési viszonyok primitív állapotán a kereskedelemügyi miniszter tudvalevőleg úgy szándékozik segíteni, hogy addig is, míg a tervbe vett vicinális vonalak megépülnek, automobiljáratokat szervez a főbb utvonalon. Az első járat Máramarossziget és Borsai között közlekedik, amint azt a vármegye és az érdekeltek közönsége anyagi hozzájárulása kapcsán már jelentettük is. Az automo-

biljárat megkezdését ez évi augusztus havára tervezték, — de az előmunkálatok erre az időre nem készülhettek el. A kereskedelemügyi miniszter most értesítette a vármegyét, hogy a borsai automobiljáratot csak a jövő év tavaszán indítja meg. Azt hisszük, hogy az automobil személyszállító közlekedés údvös hatásának a jövő évi turista és fürdőéletben is megeljük a nyomait.

— **Huszárhalál a hadgyakorlaton.** Kaposvárról táviratozzák, hogy a Bárdibükkpusztán folyó hadgyakorlat közben tegnap két halálos szerencsétlenség történt. — A kecskeméti huszárezred egyik huszára vágatás közben leesett lováról oly szerencsétlenül, hogy agyrázkódást és koponyatörést szenvedett s alig néhány perc múlva meghalt. A baleset még egy másik huszár halálának is okozója volt. Amikor ugyanis a huszár lebukott a lováról, mellette vágató bajtársa ösztönszerűleg utána kapott s ő is lezuhant és a bukás pillanatában egy lo hasbaragta. Pár percig még a földön vonaglott a szerencsétlen katona s aztán ő is kiszenvedett.

— **Vihar és kánikula.** Bécsből táviratozzák: Az éjjel ismét rettenetes vihar vonult el Bécs fölött, óriási villámlás és mennydörgés által kísérve. A vihar a táviró és telefonvezetékeket is erősen megrongálta.

Brassó, augusztus 25. Az éjszaka valóságos itéletidő volt Brassóban. Éjjel egy órától reggelig folyton dörgött és villámlott, úgy, hogy a villámlás valóságos nappali fényt árasztott a városra. A villám több helyen becsapott. A külvárosban egy csűr és egy istálló leégett. A vihar a közeli Cenk-hegyről egy hatalmas sziklát legördített, a mely azonban szerencsére nem tett kárt senkiben. Reggelre a vihar elvonult és most ismét kánikulai hőség van.

Dunaszeredahely, augusztus 25. Napok óta tartó tikkasztó hőség után — tegnap délben árnyékban 40 fok Celsius mutatót a hőmérő — az este óriási vihar vonult el a város fölött. A villám több helyen becsapott és a növényzetben óriási károkat okozott.

— **Vérmérgezés légycsipésből.** Kajuba Mihály tokaji lakost a Bodrog folyóban való fürdés közben egy légy megcsipte. Úgyet se vetett rá; egy-két nap múlva azonban veszedelmesen dagadni kezdett a karja. Az orvosok súlyos vérmérgezést állapítottak meg, ami a légycsipéstől eredt és Kajuba karját tegnap amputálni kellett.

— **A híres nótakirály, Csóka Józsi és fia teljes zenekarával ma szombaton este látszik utoljára a Magyar Király kávéházban, miért is ajánljuk e kitünő zenekar meghallgatását a n. érdemű közönség szives figyelmébe.**

Ön tudja,

hogy nem szokásom valamit, a mit csak úgy hallottam, tovább elmesélni.

Amde az

Asszonydicséret-mosókivonatnál magam is meggyőződtem arról,

hogy ez a legjobb és leghatásosabb mosópor és a legökényesebben helyettesíti a napon való fehérítést. Az „Asszonydicséret” mosókivonattal beáztatott ruhát félannyi idő alatt és félannyi fáradsággal lehet hófehérré mosni.

— A Nemzeti Kávéházban ma és mindennap elsőrangú orfeum előadás fővárosi műsorral. Fellépnek Németh Elza énekesnő, Anna von Beer táncosnő, berlini szépség, Kuti Piroska énekesnő, szenzációs, itt először rövid vendéjátéka miss Jahada angol ének- és táncosnőnek, chikágói kreol szépség, Mary Itar előadó művésznő, Hilda Wels átváltozó táncosnő, a Bécsi Molin Rouge v. tagja, Dévai Sándor rendező, Arányi József táncoskomikus, Ernst Altschul karmester. Teljesen új bohózatok. Kezdeté 9 órakor. Szíves pátrfogást kér Rosner A. kávé.

Legnagyobb választék
harisnyákban
kötött és szövött árukból
Márton Gyula és Fia
ujjonnan berendezett női és női divat üzletében
Főtér- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. — Fiók üzlet nincsen.

Külföldi fürdőkre utazók idegen pénzeket legújtányosabban a Bank és Váltóüzlet r. t.-nál Kossuth-utca 3. szerezhethetnek be, hol bármely európai városra vagy fürdőhelyre hitellevelek is állíttatnak ki.

— Modern fallképekben állandó újdonságok Thalsz Arthur papíráruházában.

— Kalapok, nyakkendők stb. az előrehaladott igény miatt mélyen leszállított árban kaphatók. Györfi Testvéreknél, Debrecen, Piac-utca 30.

— Könyvelésben jártas leány, üzletben azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

— Goldstein Karolina, első debreceni orvosilag elismert mellfűzőterme. A megyeházzal szemben levő Miklós-utca 5. szám alá lett áthelyezve.

A legújabb kor igényeinek megfelelő angol és francia
női ruha divattermet
nyitottam, magam a nagyérdemű hölgyközönség szíves pátrfogásába alánva.
Kiváló tisztelettel
KATZ RÓZA, Piac-u. 56.
Uri lányokat szabni és varni tanítok.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: MAX PEMBERTON.

Fordította: Szebenvel József.

Mikor az öreg Márton megjelent, az ember azt hitte, hogy az éjszaka visszaadta a fiatalságát. Ulusiát nagyon szerette és úgy beszélt hozzá, mintha ők hárman az ebédőben közös titok birtokosai lettek volna.

— Hivatott kegyelmed?

— Ugy van, Márton. Ugy látszik, ön az egyetlen, aki hű maradt hozzám.

Az ember közelebb lépett és oda lépve susogta:

— Kitépve a vasrácsot, mint ahogy venyigét hajlitgatnak. Elment a hegyek közé, de vissza fog térni, kegyelmes urnóm. Tudom, hogy vissza fog térni.

— Tehát ön ismeri az ember történetét, Márton?

Márton, az öreg tágra nyitotta a szemét.

— Ki ne emlékeznék arra? Ezer között felismerném.

— Felismernéd? Nem-e ő a csónakmesterter, a bölcs Jura?

Az öreg ember a fejét rázta:

— Husz évig vártam erre, de a szívem örült rajta. — A n p is megtudja, ha eljön az idő...

— Oh, — kiáltott, mikor éppen nehéz ütések zaja halaltzott a kapuk felől, — úgy lát-

szik, valami örültek házába kerültem. Mért nem nyitod ki nekik a kaput, Márton? Nem én rá várnak?

Meglepetten kiáltott fel Márton:

— Ezek örültek, örültek — kiáltott, — de az óra elmúlik és aztán beszélhetünk okosan.

— Nem, az idő most van itt, Márton. Megyek és hozzájuk, meg akarom hallani, mit akarnak tőlem.

Átment a szobán, a két ember tehetetlenül nézte, kinyitotta a nagy francia ablakot, amelyből a balkónra lehetett lépni és amely uralta rész Rabkát. A fény hirtelen előtörése a sötétben egy pillanatra elcsendesítette a tömeget, de mikor meglátták, honnan jött a fény, újra zajongani kezdtek:

— Halál az asszonyra! Halál reá!

— Ulusia tisztán kivethette a szavakat, de nem ijedt meg tőlük. Egy hang, inkább susogó, mint éles, a családjáról mondott valamit és a nagy Fülöp nevét susogta. Talán a helyzete segít rajta. Olyan magasan állt a nép fölött, nemcsak térben, hanem jog és igazság szerint.

Amint lenézett rájuk, látta a szorongó tömeget ide-oda nyomulni, de azt nem vehette ki, hogy mik a céljaik. Azt gondolta, hadd dühöngjenek, ahogy jól esik nekik, hiszen minden kapu be volt zárva. Eleinte kiált karokkal kérte őket.

A dühöket megvetette, a fenyegetéseiket lenézte. Mi rosszat követett ő el, mit kell neki helyrehoznia?

Ez volt a kezdete. De hamarosan folytatása is lett. Az öreg Márton és a fia vették észre elsőbb. Az örültek felgyújtották az istállókat és a lángok már a nyugati szárny felső emeleit nyaldosták. A hegyeket látni lehetett, mintha a nap kélt volna fel. — A hő csillogott, mint fehér arany és a fákról csepenni kezdett az odafagyott zuzmara. Az ijedt emberek arca elárulta a helyzet veszélyességét. Remegtek, mint a megijesztett kis gyermekek és kérték urnójukat, hogy legyen vége már.

— Kegyelmes urnóm, nem látja, mit csináltak?

— Látom, Márton. — Az istállókat felgyújtották. Valakinek bünhődni kell érte.

(Folyt. köv.)

Csomagolt Vasaló szén

darabos és apró faszén, tűzifa aprítva és őlszámra. Valódi porosz kőszén és kovács kőszén legelőssőbb árban házhoz szállítva kapható

Jakobovits Testvéreknél

Hatvan-u. 9. — Telefon 280.

Waggon vételnél kedvezményes ár. ::

Bérbe adandó

egészben, vagy kisebb helyiségekre osztva

a Bankkegyesület részvénytársaság
Piacz utca 72. sz. alatti

jelenlegi üzlethelyisége,

Értekezhetni

a bank helyiségében

a hivatalos órák alatt.

November 1-én nyílik meg

Schächter Ignác

cipő üzlete az „Enyveshát“ helyiségében

a Hungária kávéházzal szemben.

Nagy raktár mindenféle használati és díszmű árukból.

Vendéglők, szállodák és nyári mulatóhelyek figyelmébe.

Legmeglelelőbb és izlőses kítűnő minőségű

Üveg és porcellánművek

valamint alpakka, alpakka ezüst, zinnacél vagy acél evőeszközök, lámpák, kerít gyertyatartók stb.

Lám Sándornál

Debreczen, Piacz-utca 5. kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

A „Vulkán Gőztéglagyár“

a körkemenczéiben égetett téglák szállítását 1 évi szeptember hó 1-én megkezdi.

TÉGLAMEGRENDELÉSEKET

már most is elfogad az

Általános Forgalmi Bank R.-T. áruosztálya.

Telefonszám 596.

A téglagyár városi irodája: Iókal-u. 1. Telefonszám 966

Iskolás fiúk és leányok részére

intézeti fehérművek

zsebkendők, matrácok, paplanok, flanel takarók, esőernyők

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Rosenfeld Róza

speciál fűzőkészítő

Piacz-utca 56. sz. alatt.

Készít jótállás mellett az utolsó divat szerint, elől egyenes, reform, orvosilag elismert

gyomorvédő fűzőket.

Haskötőket s minden e szakmába vágó munkát. Nagy raktár párisi és brüsseli modellek után készült minden kivitelű fűzőkben, mell-tartó és egyenes tartókban.

Árak előnyösek.

Ugyanott varró és tanuló leányok felvétetnek.

Bámulatos olcsó árak!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy **Dégenfeld tér 1. szám alatt**

Parti áru nagykereskedést

nyitottunk, hol mindennemű férfi és női divat cikkek, cipőket, selyem és divat blousokat, gyermek ruhákat, szőnyeget és más alkalmi cikkek bámulatos olcsó árakban árusítunk.

Kérve a nagyérdemű közönség pátrfogását, maradtunk

teljes tisztelettel

Parti áru nagykereskedés.

A legmesszebbreható kedvezmények.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

„Most vagy soha” levele van Mégis mozog a földtől.

Német elemi iskolába járó fiut Szepességen havi olcsó ellátással felveszek. Csizmár Andor fodrász Szepes-Merény

Irodai munkára alkalmas leány felvétetik. Ki e minőségben alkalmazásban volt, előnyben részesül, Ungár Albert czégnél.

Férfi és női divat cikkekben jártas segéd, ki önállóan egy üzletet vezetni tud, felvétetik. Ugyanott egy pénztárnoknő, valamint egy ügyes elárusító is. Cím a kiadóhivatalban.

Ügyvédi irodában megfelelő irnok alkalmazást talál. Cím a kiadóhivatalban.

Tosoni és Hungária tea vaj, uradalmi írósvaj, naponta friss érkezésű, kapható Deutsch Lajos fűszerüzletében, Piac-u. 38.

Gőzróval pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2 Pénzügyi-palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Tankönyvek! Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek fél áron kaphatók a Harmathy antiquariumában Fűvészkört-u. 14. Saját érdeke mindenkinek, hogy a könyveket már most meg vegye fenti czégnél.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsapaprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Borszivó és nyomógép, majdnem teljesen új, egy czollos belvilággal, 18 méter hosszú gummicsővel és minden hozzávalóval, nagyobbak vétele folytán igen olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Tengericsutka eladó métermázsanként 1 koronáért Stark faraktárban.

Eladó ház, melyen kitűnő korcsma és jómenetelű fűszer üzlet van, családi körülmények miatt azonnal eladó. Értekezhetni Darvas fűszerüzletében.

Csemege szőlőt szállít válogatott fajkból Schasla piros és fehér bármily nagy mennyiségben Darvas Miksa szőlőkivitele. Telefon 294.

Boros hordó és taposókádak minden nagyságban új és használt Péterfia-u. 76. kaphatók.

Építkezéshez ócska, jó falkötő-vasak, sinek, fedőlemez stb. Kitűnő feldolgozni való vasak jutányosan kaphatók Weissenbergnél, Tizenháromváros-utca 39

Boros hordók minden nagyságban kaphatók Rákóczy-u. 8.

Három szobás modern lakás megfelelő mellékhelyiségekkel a Piaczhoz lehetőleg közel kerestetik. Cím Szépe Lajos Kossuth-utcai üzletében adandó le.

Megnyit Goldstein Herman legmodernebbül berendezett orth. bodegája Piacz-u. 85. sz. Wiener-palota.

Legszébben tisztít, mos és vasal a Kristály mosóda, Kandia-u. 5.

Fehérnemű javításokat, gombjuk varrást elvállalok, esetleg házhoz is elmegyek. Cím a kiadóhivatalban.

Szurkós fenyőrudak

csakis waggonrakományként, jutányos árban kaphatók minden méretben

KEGYES LAJOS gazdasága

Kozma, Zemplén-megye.

Órák, ékszerek, ezüstművek

legolcsóbban és legszolidabban

Schiffmann Mór

órás és ékszer üzletében szerelhetők be

DEBRECZEN, Huoyadi-utca 14. sz.
Óra javítások, ékszer alakítások kiváló gondtal, legolcsóbban.

14407/1911.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város házipénztárának és az általa kezelt alapoknak 1912. évi költségelőirányzata elkészült és az a törvény rendelkezéseihez képest a folyó évi aug. hó 25. napjától kezdődőleg a város számvevői hivatalánál (Városház I. emelet) 15 napi közszemlére kitétetett, ahol is az, a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Erről a város adózó lakossága azon felhívással értesítettik, hogy a költségvetésre vonatkozó netaláni észrevételek a biz. közgyűlés napját megelőzőleg 5 nappal írásban, a városi tanácshoz adhatók be.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1911. évi augusztus hó 24-én tartott üléséből.

Városi Tanács.

Magyarázat

arról, hogy miért éppen a Schicht-„Szarvas” mosószappannal lehet a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni.

1. A Schicht-„Szarvas” mosószappan az összes szappanok között a legjobb.
  2. Kiadósága folytán a legolcsóbb is egyuttal.
  3. Tiszta voltáért 25.000 koronával szavatolnak.
  4. Rendkívül enyhe és konzerálja a szöveteket.
  5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
  6. Hideg vízben is nagyszerűen lehet vele mosni és meggátolja a szövetek szétesését és összemelését.
  7. A Schicht-„Szarvas” mosószappannal való egyyszeri átsimítás megfelel más szappannal való 3-4-szeri átsimításnak.
  8. A Schicht-„Szarvas” mosószappan használata által időt, fáradságot és pénzt takaríthatunk meg.
  9. Fehéríti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehérítést.
  10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használtak fel.
  11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
  12. Ezen szappan tökéletesítésén folytonosan dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak.
- Mindez az „Asszonydicséret” mosószappanra is érvényes.

Hirdetmény!

A ki pénzt, időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyi „Asszonydicséret” mosószappant teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát éjjen át áztatjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha Schicht-szappant, „Szarvas” védjegyűt használunk. Mert minden tisztálanságot már feloldott az „Asszonydicséret” mosószappant és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a Schicht-„Szarvas” mosószappan habja által leköttesse. Minden fáradságos dörzsölés és zörömpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleevődött foltokat úgy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mindkét oldalán Schicht-„Szarvas” mosószappannal bekenjük és azután összegöngyölve, egy óra hosszáig állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, a melyben a ruhát főzzük, kevés Schicht-„Szarvas” mosószappant, vagy „Asszonydicséret” mosószappant teszünk, az nagyon czélszerű Igen fontos, hogy a ruhát bőséges vízben többször gondosan kiöblítsük, a míg az összes, a Schicht-„Szarvas” mosószappan által feloldott szennyrészek el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

42,975—1911. V.

Hirdetmény.

Mindazok a személyek, kik az 1911. évi szeptember hó 1-ső napján a szabad forgalomba már átment, vagyis az 1899. évi XX. t.-cz. szerinti szeszadóval és az 1899. évi XXIV. t.-cz. szerinti szeszadópótlékkal is már megadóztatott olyan égetett szesz folyadékok készletével bírnak, mely összesen 10, illetőleg 5 liternél több alkoholt tartalmaz, az 1911. évi XIV. t.-cz. 8. §-ának második bekezdése értelmében kötelesek legkésőbb az 1911. évi szeptember hó 3-ik napjáig a folyadék mennyiségét és annak alkoholtartalmát, valamint azon községet és helyiséget, melyben az a folyadék tartatik, az illető készletek tartási helyére nézve illetékes pénzügyőri szakasznál írásban két példányban bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy ezek a készletek saját vagy idegen helyiségekben vannak-e elhelyezve.

Ha az égetett szesz folyadékok összes készlete az 1899. évi XXV. t.-czikk szerinti elárusításra vagy kimérésre jogosultsággal bíró személyek birtokában 10 liter, más háztartásokban pedig a családfő birtokában 5 liter tiszta alkoholt meg nem halad, azt nem kell bejelenteni. Minden más esetben a szabadforgalomba már átment összes készlet, ide értve a pótdadó alá nem eső 10, illetve 5 liternyi mennyiséget is, bejelentendő.

A kis tartályokban levő illatszerek, ha súlyok 1 kilogrammnál nem tesz többet, nem esnek a bejelentés kötelezettsége alá.

A bejelentések az előírt minta szerint szerkesztendőek. A bejelentéshez szükséges űrlapok az előállítási költségek megtérítése mellett minden pénzügyőri szakasznál és Budapesten a fogyasztási adóhivataloknál is kaphatók.

A készletek bejelentése és a készletek után esedékes pótdadónak befizetése a birtokosnak képezi köteleességét.

Az egy ugyanazon fél birtokában ugyanabban a községben (városban), habár különböző helyiségekben levő folyadékok egy bejelentésbe foglalhatók, de az ugyanazon fél birtokában különböző községekben (városokban) levő égetett szesz folyadékokról községenként külön-külön bejelentések teendőek.

Zárt palackokban levő égetett szesz folyadékoknál, továbbá likőröknél, vagyis olyan égetett szesz folyadékoknál, melyeknél a cukortartalom egy hektoliter folyadékban legalább 10 kilogrammot tesz, valamint édesített pálinkáknál, vagyis olyan égetett szesz folyadékoknál, melyeknél a cukortartalom egy hektoliter folyadékban egy kilogrammot meghalad, de 10 kilogrammnál csekélyebb, az alkoholtartalmat nem kell bejelenteni. A pótdadó alá eső bárminő esszenciáknál, illatszereknél, kozmetikus cikkeknek, gyógyszereknek és gyógyászati készítményeknek, azok alkoholtartalmának bejelentése szintén mellőzhető.

Midőn a bejelentés kötelezettsége alá eső égetett szesz folyadékok az 1911. évi szeptember hó három első napján szállítás alatt állanak, a nélkül, hogy már bejelentve és pótdadóval megadóztatva lennének, a bejelentés megtétele és a pótdadó befizetése az áru átvevőjének képezi köteleességét, ki a bejelentést a szesz megérkezésétől számítva legkésőbb 48 óra alatt megtenni köteles.

Ha az 1911. évi szeptember hó 1-én meglevő égetett szesz folyadékok készletének a fentiek szerinti bejelentése, illetőleg az 1911. évi szeptember hó három első napján szállítás alatt volt égetett szesz folyadékának a szesz megérkezésétől számított 48 óra alatti bejelentése elmulasztatik, vagy ha a bejelentett alkohommennyiség 10 százalékkal csekélyebb annál a mennyiségnél, mely a hivatalos felvételnél megállapított: az 1908. évi XXVIII. t.-cz. 121. §-a értelmében az így megrövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitett pótdadó 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetés alkalmaztatik.

A bejelentésben foglalt másnemű valótlanosságok, melyek nem az alkohol mennyiségére vonatkoznak, 10 K-tól 200 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel fenytettek.

Azok az alkohommennyiségek, melyek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Hercegovina területéről az 1894. évi XV. t.-czikk, illetőleg az ezt módosító 1899. évi XVII. t.-cz. szerinti szabályszerű eljárás mellett még az 1911. évi szeptember hó 1-ső napját megelőző időben utaltattak át a magyar szent korona országainak területére, ide azonban csak folyó évi szeptember hó 1-ső napján vagy azután érkeznek be, a most hivatkozott törvényekben körülírt eljárás kivül további bejelentési kötelezettség alá nem esnek.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Debreczen, 1911. augusztus hó.

Nagy József,

kir. pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató-helyettes.